

Αρχιεπίσκοπος Κύπρου: Κοινή υπήρξεν η πορεία των δύο Εκκλησιών μας. Κοινές οι χαρές, κοινές οι λύπες, κοινές οι συμφορές.

Ακολούθησε η ομιλία του Μακ. Αρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Γεωργίου, ο οποίος απευθυνόμενος προς τον Οικουμενικό Πατριάρχη, ανέφερε:

“Μεταρσιώνει πάντοτε το πνεύμα μας, Παναγιώτατε, η θέα της βασιλίδος των Πόλεων. Μας συγκλονίζουν ισχυρές συγκινήσεις, που ανανεώνονται και πολλαπλασιάζονται σε κάθε βήμα μας στην φέρουσαν έντονα τα στίγματα των περιπετειών και των δηώσεων ένδοξη αυτή Πόλη.

Η Πόλη αυτή, Παναγιώτατε, δεν κινεί μόνο τις θρησκευτικές μας χορδές. Μας ανάγει και σε εθνικές συγκινήσεις με τις οποίες ζήσαμε και ζούμε για αιώνες πολλούς, ιδιαίτερα εμείς, οι ερχόμενοι από την Κύπρο. Εδώ συναντούμε την παράδοση, ψηλαφούμε ερείπια και χαλάσματα γνώριμα, ακούμε φωνές από το παρελθόν.

Κι είναι, πράγματι, λίγες οι στιγμές στη ζωή μας, οι οποίες μπορούν να συγκριθούν σε ένταση συγκίνησης με τις στιγμές τις οποίες ζούμε από προχθές, που αξιωθήκαμε να πατούμε τα ιερά χώματα της πόλης της ένδοξης καθέδρας σας. Αναγόμαστε σε μίαν άμεση και έμπρακτη αναπόληση της Ιστορίας πάνω στα ίδια τα αποτυπώματά της. Στρέφουμε τον νου και τη διάνοιά μας αιώνες πολλούς πίσω. Παρελαύνουν μπροστά μας ένδοξοι Αυτοκράτορες και ευσεβείς Πατριάρχες, φρουροί της πατρίδος και υπέρμαχοι της πίστεως, γένος ρωμιών πολύ...

Ζήσαμε, αυτές τις μέρες, και την παράξενη σιωπή του ιστορικότερου ναού της Ορθοδοξίας, της Αγίας Σοφίας, του ναού του εθνικού λυγμού, του σπαραγμού και του παραπόνου. Νιώσαμε εκεί να κοιμούνται φωνές που κυμάτισαν για μια σχεδόν χιλιετία· οι ύμνοι, οι επευφημίες, οι αλαλαγμοί, οι θρήνοι, οι στεναγμοί. Τον νιώσαμε να παραμένει με αναλλοίωτο το πνευματικό αλλά και κτηριακό του κάλλος, σήμα κατατεθέν της όλης Ορθοδοξίας.

Παραφράζοντας τον Φίλωνα θα μπορούσαμε να πούμε ότι «ὄπερ ἐν ὀφθαλμῶ κόρη ἢ ἐν ψυχῇ λογισμός, τουτ’ ἐν ἡμῖν Κωνσταντινούπολις».

Μ’ αυτά τα συγκλονιστικά συναισθήματα, ήλθαμε, Παναγιώτατε, η τιμία συνοδεία μου και εγώ, να σας συναντήσουμε. Όχι απλώς εκπληρώνοντας μίαν οφειλή κι ένα χρέος προς την πρωτόθρονη Εκκλησία και τον Προκαθήμενό της, μετά την, Θεοῦ συγκαταβάσει, ανάρρησή μας στην ιερή καθέδρα του Αποστόλου Βαρνάβα, αλλά κυρίως για να σας ευχαριστήσουμε. Να σας ευχαριστήσουμε, πράγματι, γιατί παρά τους κατατρεγμούς και τις ιδιοτροπίες της Ιστορίας, έχετε μείνει εδώ «ἐν ὑπομονῇ πολλῇ καὶ ἐν θλίψεσι πολλαῖς» και εκρατήσατε τον φοβερό δαυλό της Ορθοδοξίας και του Γένους αναμμένο, σ’ όλες τις τραγικές περιπέτειες των ἑξὶ τελευταίων αιώνων. Μείνατε εδώ κρατώντας αναμμένο το κανδήλι της πίστεως και του γένους «ταῖς τῶν προγόνων ρήμασι καὶ παραδείγμασι πειθόμενοι», δίνοντας και σ’ εμάς τη δυνατότητα επίσκεψής μας εδώ και αναβάπτισής μας στα ιδεώδη και τις αξίες της πίστεως και του γένους μας. Σας ευχαριστούμε γι’ αυτή σας τη θυσία και σας ευγνωμονούμε.

Παράλληλα, διδασκόμαστε από σας. Μπορεί οι περίφημοι ναοί μας και οι ξακουστές Μονές μας με τη βίαιη αλλαγή χρήσης, τα ερείπια άλλων ένδοξων μνημείων και η καταπάτηση των εκκλησιαστικών περιουσιών μας να παραμένουν πάντα ανοικτές πληγές κι οι μαρτυρίες γι' αυτά συγκλονιστικές, όμως η Ιστορία διδάσκει και κάτι άλλο. Όπως ο σταυρικός θάνατος του Χριστού δεν ήταν σημείο αδυναμίας Του, αλλ' ήταν ο κεραυνός που δυναμίτισε και διάλυσε το κράτος της φθοράς και του θανάτου, έτσι κι η έσχατη πτωχεία της Κωνσταντινουπολίτιδος Εκκλησίας. Διακηρύττει ότι η δύναμις του Θεού «έν ασθενεία τελειούται». Και το ότι ουδέποτε άλλοτε η φωνή της εσταυρωμένης Εκκλησίας της Κωνσταντινουπόλεως και του Προκαθημένου της έφτασε τόσον ευκρινώς σε όλα τα πλάτη και μήκη της γης, όσον σήμερα, επηρεάζοντας όλους τους τομείς της ζωής, αποδεικνύει ότι «όσον ό έξωθεν άνθρωπος διαφθείρεται, τόσον ό έσωθεν ανακαινούται».

Και είναι, όντως, επίκαιρος ο αείμνηστος Πέργης Ευάγγελος όταν έλεγε πως «χρειάζεται πίστη στον Θεό και στην Ιστορία σου ότι είσαι λαός χάριτος, για να ζωντανεύεις το παρελθόν, να νοηματοδοτείς τη ζωή σου σε καιρούς χαλεπούς και δύσκολους, να χαίρεσαι ό,τι έχεις».

Ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου αναφέρθηκε στους διαχρονικούς και άρρηκτους δεσμούς της Κύπρου με την Κωνσταντινούπολη.

“Στην Κύπρο, Παναγιώτατε, παρά τη γεωγραφική απόσταση από το κέντρο της αυτοκρατορίας, από πολύ νωρίς η Εκκλησία περιέλαβε αδιάσπαστα το σύνολο του πληθυσμού και εξάσκησε αποφασιστική επιρροή σ' αυτό, διαμορφώνοντας τους οικογενειακούς, τους πολιτισμικούς και τους οικονομικούς θεσμούς του τόπου. Ο λαός της παρέμεινε πάντοτε άρρηκτα συνδεδεμένος με την Κωνσταντινούπολη, διατηρώντας το ομόγλωσσο, το όμαιο, το ομόδοξο, το ομότροπο και διαφυλάσσοντας την ακεραιότητα της εθνικής αυτοσυνειδησίας του. Έδωσε αγίους παγχριστιανικής εμβέλειας, όπως είναι, πέραν του Βαρνάβα, ο Τριμυθούντος Σπυρίδων, ο Κωνσταντίας Επιφάνιος, ο Ιωάννης ο Ελεήμων, ο Νεόφυτος ο Έγκλειστος.

Ο Κυπριακός λαός κατανοούσε πλήρως ότι ούτε η Ιερουσαλήμ «ή αποκτείνουσα τούς προφήτας καί λιθοβολούσα τούς απεσταλμένους προς αυτήν», η οποία και τον ίδιο τον Κύριον εσταύρωσε, ούτε η Ρώμη, η οποία θεοποίησε τους αυτοκράτορες, που έδωσε Πιλάτους και Νέρωνες και οδήγησε εκατομμύρια πιστών στο μαρτύριο, ήταν δυνατό να καταστούν πρότυπα ζωής για τη νέα πίστη. Δεν μπορούσαν να γίνουν χοάνες συνάντησης θείου και ανθρωπίνου πνεύματος και ανάδειξης νέου τρόπου πνευματικής ζωής. Μόνον η Κωνσταντινούπολη, που είχε δεχθεί το πνεύμα και τη φιλοσοφία του αρχαίου Ελληνικού κόσμου και τον μυστικισμό της Ανατολής, μπορούσε να γίνει το πρόσφορο έδαφος για τη μεγάλη αυτή συνένωση και δημιουργία. Έτσι, η Κύπρος συνδέθηκε με δεσμούς άρρηκτους με τη βασιλίδα των πόλεων και το πνεύμα που εκείνη εκπροσωπούσε. Πήρε μέρος σε όλες τις Οικουμενικές Συνόδους. Κύπριοι ανήλθαν και επί του Πατριαρχικού θρόνου. Κι όταν ήλθαν ορμητικοί ποταμοί, έπνευσαν βίαιοι άνεμοι βαρβαρικών επιδρομών και ερήμωσαν τη νήσον, εδώ πάλιν, βρήκαμε οι Κύπριοι καταφύγιο. Διηνεκής ανάμνηση

του ιστορικού αυτού γεγονότος παραμένει ο τίτλος του εκάστοτε αρχιεπισκόπου Κύπρου, ως θητεύσαντος και στη Νέαν Ιουστινιανή.

Μα και προηγουμένως, για κατοχύρωση του Αυτοκεφάλου της Εκκλησίας μας, το οποίο είχε αναγνωριστεί από την Γ΄ Οικουμενική Σύνοδο, έναντι των βλέψεων της Αντιοχείας, προς την Κωνσταντινούπολη απευθυνθήκαμε. Κι ο αυτοκράτωρ Ζήνων κατεκόσμησε την Εκκλησία μας «βασιλείοις δωρήμασιν», εμπιστευθείς στον αρχιεπίσκοπο Ανθέμιο τα σύμβολα της αυτοκρατορίας. Αυτά τα σύμβολα, Παναγιώτατε, τα κρατήσαμε μέσα στους φοβερούς αιώνες της σκλαβιάς και σαν σε μιαν ιερή λιτανεία τα φέραμε σήμερα και εδώ, απ' όπου τα πήραμε.

Μα και στο πρόσφατο παρελθόν στην πρωτόθρονη Εκκλησία της Κωνσταντινουπόλεως απευθυνθήκαμε, πολλάκις, για λύση πολλών προβλημάτων μας. Στα μέσα του περασμένου αιώνα, δύο φορές το Οικουμενικό Πατριαρχείο μάς συνέδραμε με την αποστολή ιεραρχών προκειμένου να συμπληρωθεί η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Κύπρου και να χωρήσει στην εκλογή Αρχιεπισκόπων και Μητροπολιτών. Και το 2006, υπό τη δική σας προεδρία και μετά από δική σας πρόσκληση, Παναγιώτατε, συνεκλήθη στη Γενεύη μείζων Σύνοδος η οποία απάλλαξε, τιμητικώς, των καθηκόντων του, λόγω ασθενείας, τον τότε Αρχιεπίσκοπο Κύπρου και βοήθησε ώστε να γίνει η εκλογή του νέου Προκαθημένου της Εκκλησίας.

Είναι γι' αυτό τον λόγο που, παρόλο ότι έχουμε το Αυτοκέφαλό μας από Οικουμενικές Συνόδους, αναφερόμαστε ευγνωμόνως προς την Μεγάλη του Χριστού Εκκλησία ως την μητέρα Εκκλησία.

Γενικώς, κοινή υπήρξεν η πορεία των δύο Εκκλησιών μας. Κοινές οι χαρές, κοινές οι λύπες, κοινές οι συμφορές. Και σήμερα κοινά είναι τα συναισθήματά μας, κοινές οι συγκινήσεις μας, κοινοί και οι φόβοι μας. Όπως και η ενταύθα Μεγάλη Εκκλησία, έτσι και η Κυπριακή Εκκλησία μπορεί να λέει με εγκαύχηση ότι «άναπληροῖ τά παθήματα τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί αὐτῆς». Σε αιώνες σκληρῆς δουλείας αὐτὴ ἀνεδείχθη ἡ κιβωτὸς τῆς σωτηρίας γιὰ τὸν λαὸ μας. Στὴ θαλπωρὴ τῶν πτερύγων τῆς βρῆκαν, ὅπως καὶ ἐδῶ, καταφύγιο καὶ παραμυθία τὰ τέκνα τῆς δουλωθείσης πατρίδος. Καὶ σήμερα, που σε ἓνα μεγάλο τμήμα τῆς ἐξαπελύθησαν οἱ πληγές τῆς Αποκαλύψεως δὲν εἶναι αὐτὴ που ἀποσμήχει τὰ δάκρυα τῶν οδυνημένων καὶ ἀναπτερώνει τὶς ἐλπίδες τῶν ἀπηλπισμένων; Στὴν ἠθικὴ τῆς δύναμης, αὐτὴ ἀντιτάσσει τὴν ἠθικὴ τῆς δικαιοσύνης καὶ ἀνέρχεται τὸν Γολγοθᾶ, προσβλέπουσα πάντοτε στὴν ἀνάσταση.

Στὸν ἀκατάπαυστο αὐτὸ ἀγῶνα τῆς παντός εἶδους ἐπιβίωσής μας στὴν πατρικὴ γῆ, θεωροῦμε εὐλογία μοναδική τὴν ἐπίσκεψή μας σήμερα, Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας, ἡμέραν χαρμόσυνον καὶ κατὰ πάντα εὐόρτιον, στὸ Κέντρο τῆς Ὁρθοδοξίας. Σήμερα που εορτάζουμε τὴ νίκη τῆς Εκκλησίας ἐναντίον ὅλων τῶν αἱρέσεων, ἡ μνήμη μας ἀνατρέχει στὶς Οἰκουμενικὲς Συνόδους που συνήλθαν, Παναγιώτατε, ὅλες σε χώρους τῆς ἀμεσης δικαιοδοσίας σας. Ἡ συνάντησή μας, σήμερα, μαζί σας, τὴ σεπτὴ κορυφὴ τῆς Ὁρθοδοξίας, ἐνδυναμώνει τὸ αἶσθημα τῆς ἐνότητας, διεγείρει τὸν ζῆλο γιὰ τὴν κοινὴ ἀντίκρουση τῶν ἀναφυσόμενων προβλημάτων, δίνει ὠθηση γιὰ τὴ διάνοιξη νέων διαύλων ἐπικοινωνίας τῆς Εκκλησίας με τὸ πλήρωμά της.”

Στη συνέχεια ο Προκαθήμενος της Εκκλησίας της Κύπρου αναφέρθηκε στην μαρτυρία της Ορθοδόξου Εκκλησίας στον σύγχρονο κόσμο.

“Στην πολυπρισματική και πολυφωνική εποχή μας, ποικιλώνυμες θεωρίες, ρεύματα και συστήματα διεκδικούν επιβολή και κυριαρχία πάνω στον τρόπο ζωής των ανθρώπων. Έχει, δυστυχώς, παρέλθει ανεπιστρεπτή η εποχή των όσων εδράζονταν στη σεβάσμια και πολύχρονη παράδοση της Ορθόδοξης πίστης μας. Σήμερα πολλά αμφισβητούνται, μεταβάλλονται, συσχηματίζονται με τον αιώνα του κόσμου τούτου, αλλοτριώνουν το φρόνημα, εκκοσμικεύουν τη σκέψη.

Ο σύγχρονος άνθρωπος πίστεψε ότι αφού απέκτησε γνώσεις και Τεχνολογία, αφού «λαλεῖ ταῖς γλώσσαις τῶν ανθρώπων», αφού έχει τη δύναμη και την Τεχνολογία ώστε ακόμα και «ὄρη μεθιστάνειν», δεν χρειάζεται τον Θεό. Ξεχνά ότι αυτά μόνα τους τρέφουν την αλαζονεία και τον καταντούν «χαλκόν ἤχοῦντα καὶ κύμβαλον ἀλαλάζον».

Σε έναν τέτοιο κόσμο, αλλοτριωμένο και παραπαίοντα, η Ιστορία εναποθέτει και πάλιν ένα μοναδικό ρόλο στους ώμους της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Η αναγέννηση της κοινωνίας δεν συντελείται με τα πάσης φύσεως ξενόφερτα υποπροϊόντα, αλλά με την αληθινή θεολογία, την πατερική παράδοση και διδασκαλία.

Και φυσικά ο λόγος που θα εκφέρουμε ως Ορθόδοξη Εκκλησία, θα πρέπει να αγγίζει τους ανθρώπους της εποχής μας και να δίνει απαντήσεις στα καινούργια, σύνθετα και πιεστικά προβλήματα που έχουν ανακύψει. Λόγος αναχρονιστικός γίνεται αναπόφευκτα και αναξιόπιστος. Το ζωντάνεμα της χριστιανικής μαρτυρίας και η αναστήλωση της αξιοπιστίας του εκκλησιαστικού λόγου αποτελεί το πλέον επιτακτικό αίτημα του καιρού μας. Αν αυτό δεν επιτευχθεί, δεν θα κατορθώσουμε να λειτουργήσουμε ως άλας της γης και ως φως του κόσμου.

Ενεργώντας ως άλας της γης και ως φως του κόσμου καλούμεθα να αναμετρηθούμε πνευματικά με τα φαινόμενα της εποχής μας, όπως είναι η παγκοσμιοποίηση, ο εθνοφυλετισμός, η κακή χρήση των θεαματικών επιτευγμάτων της Τεχνολογίας. Έναντι αυτών, τα οποία οδηγούν στην απομονωτική, ατομική ή εθνική εσωστρέφεια και στην ψευδαίσθηση της πνευματικής αυτάρκειας, καλούμαστε να προβάλλουμε την οικουμενική αντίληψη για τον κόσμο και την εν Χριστώ ενότητα της ανθρωπότητας.

Σ’ αυτή την λανθασμένη αντίληψη των πραγμάτων οφείλεται, κατά τη γνώμη μας, και η παρατηρούμενη σήμερα θλιβερή κατάσταση στους κόλπους της Ορθοδοξίας. Κάποιοι αισθάνθηκαν κραταιοί και αυτάρκεις. Και θέλησαν να διασπάρουν τον άρραφο χιτώνα του Κυρίου, διαγράφοντας από τα δίπτυχα άλλους, τους αδελφούς τους. Ο θεωρών τον εαυτό του αυτάρκη, βιώνει μια φανταστική πληρότητα, μια φανταστική παντοδυναμία. Αυτή η αυτάρκεια, όμως, είναι αφέλεια και φρεναπάτη. Τέλειο ψυχογράφημα του αυτάρκους μας προβάλλει η Αποκάλυψη στο πρόσωπο του Αγγέλου της εν Λαοδικεία Εκκλησίας: «λέγεις ότι πλούσιός ειμι και πεπλούτηκα και ουδενός χρειάν έχω, και ουκ οίδας ότι συ ει ο ταλαίπωρος και ο ελεεινός και πτωχός και τυφλός και γυμνός» (Απ. 3, 17-18).

Γι' αυτό και κατά την Ιεράν αυτή στιγμή και από τον Ιερότατο αυτό χώρο, κάνουμε έκκληση, εμείς, ο χρονικά τελευταίος στο αξίωμα του προκαθημένου των Αυτοκεφάλων Εκκλησιών, εν ονόματι της κοινής μας πίστης, να παύσουν τα σχίσματα και η παραβίαση των κανόνων και των θεσμίων που διέπουν τις σχέσεις των Αυτοκεφάλων Εκκλησιών. Τα κριτήρια στην Ορθοδοξία ουδέποτε υπήρξαν ποσοτικά. Ας σκεφτούν κάποιοι την πείραν άλλων στην Χριστιανική ζωή και τη χρονική είσοδο των ιδίων στην Εκκλησία. Κι ας παύσουν να κινούν «τήν πτέρναν κατά τοῦ Εὐεργέτου». Μέσα σε έναν κόσμο αλλοθρήσκων και αλλοδόξων αλλά και με αυξανόμενο τον αγνωστικισμό και την αθεΐα, έχουμε χρέος να κρατήσουμε ενωμένη την Ορθοδοξία μας, γιατί έτσι μόνο θα μπορέσουμε να υπηρετήσουμε καλύτερα και τους πιστούς μας και ολόκληρη την ανθρωπότητα.»

Ολοκληρώνοντας την ομιλία του ευχαρίστησε και πάλι τον Παναγιώτατο για τη δυνατότητα που έδωσε στον ίδιο και τους συνοδούς του να συνεορτάσουν την ημέρα της Ορθοδοξίας στην ένδοξη κοιτίδα της.

“Με αυτές τις σκέψεις και διαθέσεις, Παναγιώτατε, τόσο η τιμία συνοδεία μου όσο και εγώ σας ευχαριστούμε και πάλι για τη δυνατότητα που μας δίνετε να εορτάζουμε την ημέρα της Ορθοδοξίας στην ένδοξη κοιτίδα της και να ψηλαφούμε την Ιστορία και τις ταλαιπωρίες του Γένους μας πάνω στα ίδια τα αποτυπώματά τους. Ως προς εμέ, με τον βαρύ σταυρό του καθήκοντος επί των ώμων, θα βαδίσω στη νέα οδό της αποστολής μου, πιστεύοντας στη συναγωγή του Θεού και στη δική σας συναντίληψη. Η φωνή της συνείδησής μου με ωθεί στο να αναλώσω τη ζωή μου για την ιδιαίτερή μου πατρίδα και την Εκκλησία της αλλά και για σύμπασα την Ορθοδοξία.

Μεταφέρουμε, Παναγιώτατε, την υική αγάπη και τον σεβασμό της Ιεράς Συνόδου, του κλήρου και ολόκληρου του Κυπριακού λαού, ο οποίος εκτίμησε ιδιαίτερα την επίσκεψή σας στη νήσο για την κηδεία του πολύκλαυστου Προκατόχου μας Αρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου Β'. Παρακαλούμε τον Θεό να σας χαρίσει σταθεράν υγεία και ακμή δυνάμεων, στη δε Εκκλησία Κωνσταντινουπόλεως κάθε ευλογία επ' αγαθώ της όλης Ορθοδοξίας.”